بزرگ‌ترین اجتماع صلح آمیز جهان

یکی از باشکوه‌ترین و پرشورترین مناسک مذهبی شیعیان، راهپیمایی اربعین است که به‌صورت پیاده‌روی از مسیرهای منتهی به کربلا در چهلمین روز شهادت حماسه‌سازان کربلا انجام می‌گیرد. حرکت نمادین که زیباترین جلوه‌های ایثار، همدلی، صمیمیت و ایمان در آن ترسیم می‌شود و حالا دیگر علاوه بر تبدیل شدن به یکی از نمادهای فرهنگی و هویت‌ساز تشیع، از بزرگ‌ترین اجتماعات مسالمت‌آمیز جهان تبدیل شده‌است. درباره اهمیت پیاده‌روی برای زیارت امام حسین(ع) همین بس که امام صادق(ع) فرمود: کسی که به قصد زیارت امام حسین(ع) از منزلش خارج شود اگر پیاده باشد، خداوند بابت هر قدمی که برای زیارت اباعبدا... برمی‌دارد، یک حسنه می‌نویسد و یک سیئه از او محو می‌کند. وقتی که به حرم می‌رسد، خداوند او را جزء صالحین برگزیده می‌نویسد. وقتی مناسک او تمام شد، خداوند نام او را جزء فائزین می‌نویسد. وقتی می‌خواهد بازگردد یک فرشته الهی در مقابل او قرار می‌گیرد و می‌گوید: رسول خدا(ص) به شما سلام می‌رساند و پیغام می‌دهد (مژده می‌دهد) عملت را از سر بگیر که تمام گناهان گذشته‌ات بخشیده شده است. امام حسن عسکری (ع) نیز زیارت امام حسین (ع) در اربعین را شعار و علامت تشیع می‌داند و می‌فرماید: نشانه‌های مؤمن پنج چیز است: اول نماز پنجاه و یک رکعت (واجب و نافله در طول شبانه‌روز). دوم: زیاره اربعین حضرت سید الشهداء(ع). سوم: انگشتر در دست راست نمودن، چهارم: پیشانی بر خاک گذاردن، پنجم: بلند گفتن بسم‌ا...الرحمن‌الرحیم در نمازهای جهریه (صبح، مغرب و عشاء)»

جابر بن عبدا... انصاری؛ پیشگام زیارت اربعین

بنابر روایات اولین کسی که پیشگام زیارت اربعین بود جابر بن عبدا... انصاری است. او به همراه شاگردش عطیه عوفی پس از واقعه عاشورای سال ۶۱ هجری از مدینه رهسپار عراق شدند و روز بیستم صفر به کربلا رسیدند. زیارت اربعین سیدالشهدا(ع) یادگار اوست.

از نقل‌های تاریخی این گونه به دست می‌آید که تشرف به بارگاه ائمه اطهار(ع) با پای پیاده، از زمان حضور ائمه رایج بوده و در نقاط مختلف سرزمین اسلامی صورت گرفته است. قاضی طباطبایی در کتاب تحقیق درباره اول اربعین سیدالشهداء می‌نویسد: حرکت به سوی کربلا در روز اربعین از زمان امامان معصوم(ع) در بین شیعیان رایج بوده است و شیعیان حتی در زمان بنی امیه و بنی عباس نیز به این حرکت مقید بوده‌اند. با وجود این در قرن‌های گوناگون اسلامی و به مقتضای حکومت‌های مختلف، مشکلات بسیاری به خود دیده و همان‌گونه که زیارت ائمه اطهار(ع) در زمان‌ها و مکان‌های مختلف دچار سختی‌های فراوان بوده، این سنت نیز دارای فراز و نشیب بوده است. حاکمان حکومت‌های شیعی مانند حکومت آل‌بویه و حکومت صفویه، به این سنت حسنه اقدام کرده و سعی در تبلیغ آن بین شیعیان داشته‌اند. بنا به نوشته ابن جوزی، جلال الدوله، یکی از نوادگان عضدالدوله، در سال ۴۳۱ هـ.ق با فرزندان و جمعی از یاران خود برای زیارت، رهسپار نجف شده و از خندق شهر کوفه تا حرم امیرالمؤمنین(ع) در نجف را که یک فرسنگ فاصله بود، پیاده و با پای برهنه پیمود. در زمان حکومت صفویه نیز اهتمام بسیاری بر زیارت با پای پیاده صورت گرفته است. شاه عباس صفوی و علمای بزرگ عصر ایشان همچون مرحوم شیخ بهایی، برای رواج فرهنگ زیارت در بین مردم، در سال ۱۰۰۹ هـ.ق از اصفهان عزم مشهد کرده و با پای پیاده به زیارت امام علی بن موسی الرضا(ع) رفت. نقل‌های دیگر تاریخی نیز شهادت بر این مطلب می‌دهد. زیارت کربلا با پای پیاده، تا زمان مرحوم شیخ انصاری (قده) مرسوم بوده و حتی نقل شده است که ایشان طبق نذری که داشته، با پای پیاده به زیارت امام علی بن موسی الرضا(ع) رفته‌اند و مرحوم آخوند خراسانی (قده) نیز به همراه اصحاب‌شان با پای پیاده به زیارت کربلا مشرف می‌شدند.

احیای دوباره پیاده‌روی اربعین

پیاده‌روی اربعین با وارد شدن اولین نوع از اتومبیل‌ها به منطقه، سفرهای کاروانی تعطیل شده و به‌دنبال آن، زیارت با پای پیاده نیز بسیار کمرنگ شد و به فراموشی سپرده شد. ولی پس از مدتی و با مطرح شدن آیت‌ا... العظمی سیدمحمود شاهرودی (قده) به‌عنوان یکی از اساتید و مدرسان با نفوذ معنوی حوزه نجف، به علت التزام و اصرار ایشان در پیاده رفتن به کربلا، مجددا مسأله پیاده رفتن به کربلا به عنوان یک سفر مقدس رایج شد و با توجه به این که در این سفر، بعضی از ایرانیان نیز گاهی اوقات، ایشان را همراهی می‌کردند، رفته‌رفته مردم عراق به این مسأله توجه کرده و این گونه سفرهای مقدس رواج یافت.

اولین موکب در مسیر زائران اربعین

آیت‌ا... غروی یکی از تاریخ‌شناسان اسلامی می‌گوید سیدحمید طیب حسینی همدانی‌الاصل فرزند مرحوم آقاسیدمحمود طیب‌حسینی بعد از سقوط صدام این مسئولیت را به‌عهده گرفت که حرکت پیاده‌روی از نجف به کربلا را راه بیندازد؛ بار اول چند تریلی هم کرایه کرد و چند تنور نان روی این تریلی‌ها گذاشت و کارگر شاطر نانوا استخدام کرد که اینان تنها نان می‌پختند و در بین راه به پیاده روان می‌دادند و کم‌کم این موکب‌ها تأسیس شد.

دو دهه ممنوعیت

با روی کار آمدن دولت بعث عراق، حکومت صدام با ممنوع اعلام کردن زیارت و راهپیمایی مردم عراق در روز اربعین موجب کم‌رونق شدن نسبی این زیارت شد. مقابله بعث با این مراسم به حدی بود که بسیاری از زائران پیاده دستگیر و بعضا اعدام می‌شدند. با این وجود علما هرگز دست از مبارزه برنداشتند و بر اجرای این رسم تاکید داشتند. آیت‌ا... سیدمحمد صدر، برای مدتی، پیاده‌روی و زیارت را «واجب» اعلام کرد. سیدمحمدباقر حکیم نیز برای تشویق مردم به زیارت و سر باز زدن از این دستور حکومت عراق، مجاهدت‌های فراوانی نمود و حضرت امام خمینی(ره) نیز به تایید اقدام مردم در پیوستن به این جریان کرد. نتیجه این‌که مردم شهر نجف در روز ۱۵ ماه صفر سال ۱۳۹۸ هـ.ق، تصمیم به زیارت دسته جمعی گرفتند و در قالب کاروانی چندده هزار نفری راهی کربلا شدند. نیروهای حکومتی ابتدا با برخورد با این کاروان با شکوه تعدادی از زائران را به شهادت رساندند و نهایتا با حمله به مردم در مسیر نجف به کربلا، هزاران نفر را دستگیر کردند. اما پس از سقوط صدام هر ساله این آئین باشکوه‌تر برگزار می‌شود.





جاده عشق از نجف کربلا

حاج سعید حدادیان از سرشناس‌ترین مداحان و شاعران اهل بیت متولد ۱۷ اردیبهشت ۱۳۴۴ است. او از سنین نوجوانی با حضور در جلسات مذهبی وارد دستگاه اهل بیت شد. در ۱۶ سالگی همراه بچه‌های جهاد ساز ندگی ستاد پشتیبانی اسفند ۱۳۶۳ وارد جبهه شد و در عملیاتی چون والفجر ۱، کربلای ٤، بیت المقدس ۲، ۳ و ٤ و عملیات مرصاد حضور داشت. حدادیان در مهدیه بزرگ امام حسن تهران که وابسته به هیات رزمندگان استان تهران مرثیه‌خوانی می‌کند. این چهره از جمله مداحانی است که در بیت رهبری در حضور رهبر معظم انقلاب مداحی می‌کند. او از سال ۱۳۷۶ مدرس دانشگاه تهران است، به‌طوری که تا سال ۱۳۷۹ مسئول قرآن دانشگاه و سپس مسئول دفتر ادبیات نمایندگی ولی فقیه این دانشگاه بوده است. حدادیان از شاگردان منصور ارضی است. خیلی‌ها حدادیان را با نوحه «یا امام و شهدا» می‌شناسند و به یاد می‌آورند.

جاده عشق از نجف کربلا

روضه اربعین ۸۸

روضه اربعین ۹۲

روضه حضرت زینب